

De mens is aan zet

Op een dag herinnerde ik me dat iemand eens had gezegd dat bijen zoveel voor haar hadden betekend in haar leven. Uit nieuwsgierigheid en in al mijn onschuld besloot ik deze diertjes te benaderen. Meteen begreep ik dat ze hun oriëntatie kwijt zijn. Ze zoemden opgewonden door elkaar waardoor het voor mij onverstaaanbaar werd. Ik vroeg of ze uit één mond wilden spreken en vanaf dat moment werden ze verstaanbaar voor mij.

Ze zeiden dat veel mensen weten hoe het ervoor staat met de bijen, maar het zijn er te weinig. Ik wist niks van bijen en vroeg verdere informatie. 'Wij zijn richtingaanwijzers. Een soort verkeersleiders. Wij zijn als een netwerk waar alles en iedereen zich aan vastklampt, zich door laat bewegwijzieren. Wij zijn er voor het geheel.' Ze vertelden dat ze door stralingen verstoord zijn en zelf de weg kwijt zijn. Ze kunnen hun route niet maken en gaven het beeld van bijen die hun strakke, geplande route willen maken maar halverwege naar beneden tuimelen. 'Wij bereiken ons doel niet.'

Ze vertelden dat als de bijen weg zijn, de mensen weg zullen zijn. 'Als de natuur in de war is, kan de mens niet meer leven. De natuur is er voor de mens: zuurstof, eten (plant en dier).' Ze lieten een aarde met alleen steen en rots zien en het was duidelijk dat de mens dan zal sterven van eenzaamheid en gebrek aan schoonheid om hem heen.

De bijen legden uit dat er op zorgvuldige plekken bijenkasten gezet moeten worden. 'Er moet zorg worden besteed aan ons! Het mag niet opgegeven worden! Jullie moeten stralingsvrije gebieden zoeken voor ons!' Ze vertelden dat er veel bijen nodig zijn om het werk te kunnen doen en om er veel te kunnen verliezen.

Kennelijk liet ik mijn moedeloze gevoel zien want ik hoorde 'Jij hoeft het niet op te knappen maar je moet de boodschap doorvertellen! Geef de imkers moed! Zeg ze door te gaan! Het is niet hun hobby. Het is noodzaak!' Ze zeiden kanalen te zoeken bij mensen om door te dringen. Dat was ook de reden dat ze met mij spraken. Ik kreeg het beeld dat ze door mijn hoofd uit mijn mond vlogen zodat ik hun woordvoerder kon zijn. Ik begreep het en beloofde op mijn manier actie te ondernemen. Ook beloofde ik de volgende week terug te komen. Na dit gesprek las ik op internet dat het gaat om Colony Collapse Disorder (CCD) oftewel de Verdwijnsiekte. De hele bijensterfte was tot dan langs me heen gegaan.

Zoals afgesproken sprak ik de bijen een week later weer. Ik vertelde dat ik inmiddels wist dat er politiek veel gaande is rond hen, dat er dus aandacht is en dat het verdwijnen van de bijen ook via de media aandacht krijgt. 'Geloof het niet als iemand zegt dat het meevalt,' hoorde ik. Totaal onverwacht kreeg ik een belangrijke boodschap van de bijen:

'Alles verloopt volgens plan. Mensen moeten gewaarschuwd zijn. Het is als het verhaal van de tien wachtende meisjes in het bijbelverhaal.' Dit verhaal heb ik nooit begrepen en dat vertelde ik ook, waarna ik verdere uitleg kreeg: 'Er is een verandering gaande in de wereld. Mensen met licht kunnen het zien. Zonder licht worden mensen overdonderd. Zie het als het ineens aandoen van het licht: je ogen gaan dicht van zoveel licht terwijl je het aankomende licht wel kunt zien als je eigen licht al aan was. Mensen moeten dus voorbereid zijn, door hun eigen lichten aan te doen. Dat maakt de overgang makkelijker. Ze moeten niet investeren in het verleden. En het leven niet te zwaar en serieus maken.'

Ik vertelde dat ik met een aantal mensen over mijn vorige contact met hen gepraat had. 'Je moet het ook vertellen zodat mensen gaan nadenken en voorbereid zijn. Maar maak geen gevecht van dingen. Vertel elkaar verhalen, maak plezier en wees blij. Tip dingen aan en laat het weer los. Nu gaan mensen een welles-nietes verhaal maken over ons. Dat is niet de bedoeling. Het moet gaan over de overgang. Dus tip het aan maar wordt niet fanatiek met elkaar.'

Met schaamte moet ik toegeven dat ik de boodschap van de bijen een half jaar heb laten liggen. Tot ik van iemand de vraag kreeg om iets voor bijen in Zutphen te gaan doen. Met

een klein groepje startten we de campagne Zutphen Bijenstad, met als doel mensen meer bewust te laten worden van het belang van bijen en de bijbehorende biodiversiteit. We begonnen de campagne met een film en de verkoop van zaad van bloemen die voedsaam zijn voor bijen zodat er ook in het najaar voldoende voedsel zou zijn.

Op de dag dat de campagne officieel van start ging, nam ik opnieuw contact op met de bijen. Mijn eerste indruk was vermoeidheid. Ik hoorde dat mensen bijen niet moeten zien als modegril. Het moet serieus genomen worden en als mensen beginnen aan bijen moeten ze het ook afmaken. Ze moeten goed zorg dragen voor juiste huisvesting. 'Wij moeten er op kunnen bouwen.' Ik kreeg door dat het niet vluchtig moet gebeuren, maar 'diep'. Ze zijn bang dat er nu luchtig over hen heen gewalst wordt, als hype. Ze doen echt een oproep aan imkers om hun werk goed te doen! 'Het wordt voor ons steeds moeilijker navigeren. Er zijn wat meer openingen/mogelijkheden maar het is heel ijl/iel. Er gebeurt wel wat maar we kunnen er nog niet op bouwen.'

Ik vertelde van onze oproep om op veel plaatsen een vierkante meter tuin in te zaaien met drachtplanten voor bijen en hoorde: 'Dat is mooi maar hoe zit het volgend jaar? Gaat het verder? Wordt het de diepte in gebracht? Wordt het verankerd?' De hele tijd voelde ik vermoeidheid. 'Ja, de krachten nemen af,' bevestigden ze. 'Het is een uitholling van binnenuit.'

Ik legde voor dat er aan gif en straling gedacht wordt als een van de oorzaken. Hoe zit dat? Van het gif weet ik dat dit het zenuwstelsel van bijen aantast maar hoe zit het met straling? 'Als je verzwakt bent is de kleinste tegenslag groot,' was het antwoord.

'Wat kunnen wij doen?' 'Een gezonde wereld creëren. Goede kasten, goede imkers, goede plaatsen. Stabiliteit bieden. Neem het serieus!'

Ik had de hele tijd het gevoel dat ze meer verzwakt waren dan vorig jaar. 'Wij kunnen niks doen,' zeiden ze. 'De omstandigheden moeten verbeterd worden.'

Ze lieten zien dat zij een brede kijk hebben, op lange termijn denken. Toen ik daar de mensen naast zette die op posten zitten waar besluiten genomen worden, zag ik die mensen als een klein rondje in het hele geheel van wat bijen zien. Het kleine rondje symboliseerde de kokervisie, het niet kijken naar het geheel en niet kijken naar de lange termijn.

Ik vond het nogal schokkend en verontrustend. Vooral omdat ik de serieuze ondertoon van dit gesprek niet kende van andere vrije dieren. De bijen deden er nog een schepje bovenop toen ik vroeg wat we nog meer voor ze kunnen doen: 'Volg ons. Bid voor de wereld, bid voor ons.' Ik voegde er zelf aan toe dat iedereen dat dan maar op zijn eigen manier mag doen: de een mag bidden, de ander mag licht sturen. Net waartoe iemand zich aangesproken voelt.

Ik praatte ook met solitaire bijen. Die lieten weten dat honingbijen hetzelfde risico lopen als mensen in overbevolkte gebieden: als daar een ramp gebeurt, treft het velen in een klap. De solitaire bijen lieten zichzelf meer verspreid zien. Ze tekenden honingbijen af als een gesloten cirkel en zichzelf als losse stipjes in de ruimte. Ze noemden zichzelf 'dragers van de toekomst'. 'Alle aandacht gaat naar de geciviliseerde/gedomesticeerde bij (ze bedoelen de honingbij). Zij zijn als groep heel kwetsbaar.' De solitaire bijen lieten zien dat bij hen minder kans op uitsterven is doordat ze zich individueel verspreiden.

Ik vroeg wat ze ervan vinden dat mensen actief bezig zijn om bijenhôtels te maken, plekjes waar diverse solitaire bijensoorten kunnen nestelen en overwinteren. 'Zet het neer en laat ons dan met rust,' antwoordden ze. 'Creëer diverse plekken en houd dan afstand.' Ik kreeg het idee dat ze uitrustplekken voor vermoeide reizigers een heel goed idee vonden maar dat teveel aandacht verder niet op prijs gesteld wordt.

De campagne Zutphen Bijenstad ging door en bestond naast de verkoop van zaad van drachtplanten voor bijen ook uit het maken en verkopen van bijenhôtels en het indienen van een projectvoorstel om een Bijenlint aan te leggen door Zutphen. Doel van het Bijenlint is om samen met bewoners uit wijken, organisaties en gemeente/politiek voor goede planten, bloemen, struiken en bomen te zorgen zodat er voldoende voedsel is voor bijen. In

september 2010 wonnen we de Zutphense Toekomstprijs met ons initiatief. De volgende dag sprak ik zowel de honingbijen als de solitaire bijen.

'Er is verdeeldheid,' merkten de honingbijen meteen op. Hier schrok ik van want ik was nog in de lekkere roes van de vorige dag waar we weliswaar gewonnen hadden maar waar geen competitiefteer hing vanuit ons. Er waren veel mooie initiatieven. Maar mijn volgende reactie was dat ik begreep wat ze bedoelden: het was niet de bedoeling dat er rond de bijen concurrentie gaat ontstaan, onenigheid over oorzaken van de bijensterfte, een beter weten of elkaar aftroeven met kennis. Het gaat om samenwerking en eenheid.

Ik vroeg net als in een eerder gesprek wat ze nodig hebben en kreeg hetzelfde antwoord: schone kasten, voedsel, een gezonde wereld. 'Besteed zorg en aandacht aan ons.' En weer: 'Kom niet in de verleiding van de verdeeldheid!' Toen vertelden ze dat ze de winter goed willen doorkomen. Daarvoor hebben ze warmte en rust nodig.

Ik gaf ze het beeld dat we de Toekomstprijs hadden gewonnen. 'Wij waren er,' hoorde ik in alle rust en ze lieten zich achter onze kraam zien op het moment dat de prijsuitreiking plaatsvond. Als steun in de rug. En weer gaven ze het beeld dat ze door mijn hoofd uit mijn mond vliegen zodat ik hun woordvoerder kan zijn. Ben ik zo verrekte hardleers dat ik dit beeld wéér nodig heb? Ik herlas uit het gesprek van anderhalf jaar geleden: 'Ze zoeken kanalen bij mensen om door te dringen.' En de week erop: 'Je moet het vertellen aan mensen maar maak er geen gevecht van. Vertel elkaar verhalen, maak plezier en wees blij. Tip dingen aan bij mensen en laat het dan weer los.' Op dit moment voelden de honingbijen voor mij als een warme groep om ons heen die ons stimuleren om door te gaan met het realiseren van het Bijenlint.

Na dit gesprek ging ik naar de solitaire bijen. Die vertelden meteen dat de honingbijen de woordvoerders zijn, zich als groep manifesteren. 'Maar,' zeiden ze, 'de een kan niet zonder de ander.' Beide soorten bijen zijn dus nodig. Ze vroegen om variatie in planten het hele jaar door en vertelden dat zij minder aandacht hoeven dan de honingbijen. Ze wilden ook niet zo in het middelpunt dus we lieten het gesprek hierbij. Hun verhaal was duidelijk en sloot aan bij het vorige gesprek dat teveel fysieke aandacht niet zo op prijs wordt gesteld. Toch vroeg ik nog even of zij toevallig ook bij de uitreiking van de Toekomstprijs waren en ik zag hen een eind verderop vliegen, weer als losse stipjes in de ruimte maar zeker aanwezig.

Op het moment dat ik me realiseerde dat ik enorm traag ben geweest in het oppakken van de boodschap van de bijen en mijn excuses aanbod aan de diertjes hoorde ik: 'Je bent mens. Je laat je afleiden.' Geen verwijt, alleen een feit.

Leven is groeien en ook ik kom steeds een stapje verder. Ik heb inmiddels meer kennis rond bijen en praat met mensen. Ik hoorde dat iemand die ook met bijen communiceert, had gezegd dat het probleem met bijen is dat ze uit verschillende volken bestaan en dat er daarom geen gezamenlijk aanspreekpunt is. En, had die man gezegd, bijen weten niet dat ze ziek zijn dus het is tegen dovemansoren praten als je zegt dat ze ziek zijn.

Met deze informatie vind ik het tijd worden om weer eens bij de bijen aan te kloppen om te kijken hoe de mensenkijk zich verhoudt tot de bijenkijk. Ik stel mijn contact in op de hoogste top bij de bijen, hun deva, en krijg meteen antwoord. In de kosmos weten ze mijn vragen en kennelijk leven we in de tijd dat antwoorden belangrijk zijn voor onze verdere voortgang. Meteen wordt me duidelijk gemaakt dat bijenvolken zelfstandig opererende volken zijn maar ten diepste één geheel. Net als mensen.

Dan wordt me verteld dat het zwermen van bijen een vermeerderen van volken tot doel heeft. Het is een afscheiding, maar ten diepste blijft er eenheid. Net als bij mensen.

De vraag komt in me op of al die bijenvolken dan vijanden zijn van elkaar. 'Nee,' hoor ik, 'maar ze staan los van elkaar.' Net als mensen.

Ik moet inwendig grinniken om de vergelijking die me ineens duidelijk wordt. Op zielsniveau zijn mensen ook geen vijanden van elkaar.

Ik vraag of bijen weten dat ze ziek zijn en hoor dat ziek een oordeel is, een interpretatie.

Waar het om gaat is dat mens en bij zouden moeten samenwerken, dat er balans is. Maar de mens werkt niet goed mee. Sinds de mens de wereld om zich heen teveel gebruikt voor eigen gewin, is de natuurlijke balans weg. Dat is het meest zichtbaar, manifesteert zich het

duidelijkst, in de bijensterfte. Het volgende waarin het duidelijk gaat worden, is de mensensterfte.

Met dat ik dit allemaal aanhoor, vallen vorige boodschappen van de bijen meer op hun plek. En ook boodschappen die ik van andere dieren heb gehoord.

‘Dus de mens moet initiatief nemen?’ vraag ik. ‘Ja, er is een schone aarde nodig. De aarde moet omhoog gebracht worden.’

‘En de varroamijt?’ vraag ik. Daar is veel om te doen en wordt door sommigen als hoofdoorzaak gezien. ‘De varroamijt is een bijverschijnsel. Geen oorzaak.’ Dat kan ik begrijpen, maar ik wil graag een voorbeeld om het duidelijk over te kunnen brengen.

‘Als je dronken bent en je valt, is dat niet omdat je wat aan je benen mankeert, maar omdat er in de hersenen iets niet goed loopt. Je kunt je dus richten op die benen, maar het probleem zit ergens anders.’

Ik begrijp ineens dat de bijen niet willen horen dat ze ziek zijn. Het is hetzelfde als dat we zouden zeggen dat de mensheid ziek is. Dat willen we toch ook niet horen?

‘In bijen wordt zichtbaar wat er met jullie gebeurt,’ hoor ik. ‘Bijen kunnen niet ingrijpen, mensen wel.’ Het is duidelijk dat bijen vastzitten aan wetmatigheden. Mensen hebben meer ruimte, meer mogelijkheden om om te zetten wat door de soort zelf in gang is gezet.

Ik had de bijen nog willen aanspreken op de bijentamtam. Ik had namelijk gehoord dat er bijen zijn in Amerika die niet op vergiftigde bloemen afgaan maar toch sterven. Misschien had ik kunnen voorstellen dat de bijen via hun tamtam aan elkaar zouden doorvertellen dat ze de vergiftigde gewassen moeten laten staan. In de hoop dat het uitsterven uiteindelijk toch minder wordt. Maar ik zie in dat je zelfgecreëerde problemen niet op andermans bordje moet leggen. Wij hebben onze eigen verantwoordelijkheid en kunnen gezamenlijk het tij keren. De mens is aan zet.

Piek Stor – 15 april 2011

Aanvullende informatie:

Sinds ik de mogelijkheid heb om met huisdieren te communiceren, heb ik mijn belevingswereld verlegd door ook met vrije dieren contact te leggen. Inmiddels heb ik met ruim 160 diersoorten contact gehad, waaronder dus de bijen.

Dankzij mijn schrijfmogelijkheden deel ik een aantal van die ervaringen op mijn blogs:

<http://pratenmetvrijedieren.blogspot.com>

<http://pratenmetdierentuindieren.blogspot.com>

<http://tolktussenmensendier.blogspot.com>

De website van de campagne Zutphen Bijenstad is: www.zutphenbijenstad.nl

Mijn eigen website is: www.piekstor.nl

Op dit moment ben ik bezig een boek te schrijven over mijn ervaringen met vrije dieren en mijn werk als tolk tussen mens en dier.